

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 18 DIN, NEDIJAŠKA 36 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 36 DIN. — POSAMEZNA ŠTEV. 75 PAR. UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POLJANSKA C. 4. (ALOJZIJEVIŠČE). — ČEK. RAC. ST. 16.078.

LETO V.

LJUBLJANA, PETEK 6. DECEMBRA 1940.

ŠTEV. 13.

Ob prazniku Brezmadežne

Kadar se približuje praznik Brezmadežnega spočetja Device Marije, se nam zdi, kakor bi videli pred seboj gorskega velikana. Vrh ves blesti in vabi z neudržljivo silo: Navzgor, navzgor! Proč od teh nižinskih meglá, proč iz tega prahu in blata nižinskih cesta, v svobodo planinskega zraka, da bodo pljuča krepko zadihala, kri zaplala po otrplih žilah, pogled objel nepregledna obzorja božjih lepot. Ideal spet živo stoji pred našimi očmi, ves lep in čist, spet nas kliče njegova lepota in vrednota. Nehote pospešimo korake na poti k njemu. Malodušnost, ki se nas velikokrat loti v trdem boju zoper grešno čutnost, zoper življenjsko umazanost in podlo nizkost, izgine. Marija Brezmadežna stoji pred nami: »Vsa si lepa, o Marija, in madeža ni na Tebi!« Pogum se spet vrne in komaj še čutimo trdote boja z nizkostjo in umazanostjo, ki nas hoče potegniti v blato. Podoba Brezmadežne Device nas vabi tako močno, da tega ne moremo prezreti, razen če nalašč nočemo videti. Moreš zmagati, če hočeš! Moreš se dvigniti, moreš se oprostiti sramotnih vezi in spet svobodno zadihati čisti zrak svobode božjih otrok. Marija te kliče, svojega otroka kliče, da te povede k svojemu Sinu! Dvigni se iz omrtvelosti! Žena, vsa lepa in brezmadežna, ti nudi svojo roko, da se je oprimeš in greš z moškim pogumom na strmo pot lepega in čistega življenja.

Pot je res strma in nič lahka. A brez strahu! Brezmadežna nam gre ob strani in ideal je vedno bližje. Duša in telo čutita, da sta vedno bolj prosta umazanosti in podlosti, ki ju hočejo vanjo pogrezniti poželjenje mesa, poželjenje oči in napuh življenja. Vedno širnejša obzorja se odpirajo pred očmi in vedno bolj nas osvaja svoboda božjega otroštva, ki je prostost od grešne umazanosti.

Marija, vsa lepa in brezmadežna, nas varno vodi tudi skozi viharje sedanjega časa! Vodi nas k Jezusu! Krepko se oprimo na Njeno čisto roko!

Gospod me je v lasti imel v začetku svojih potov, preden je kaj storil, od začetka. Od vekomaj sem postavljena in izdavna, preden je bila zemlja... Moje veselje je, bivati s človeškimi otroki. Zdaj torej, otroci, poslušajte me: blagor njim, kateri se drže mojih potov!

Iz berila na praznik
Brezmadežnega spočetja.

Psihologija v službi asceze

Odkod neuspehi?

Dobiš dijaka, ki se čuti vsega nesrečnega. Tako rad bi napredoval v verskem življenju, pa ne gre in ne gre. Vzoren dijak bi rad bil, apostol Kristusov, a se ne more znebiti grdih napak, nad katerimi se spotikajo tovariši. In vendar si vsako jutro napravi trden sklep, česa se hoče čez dan posebno varovati. Skrbno je tudi pazil, da je bil sklep čim bolj praktičen; kajti to ti vsak toplo priporoča. Tako je ravno zadnje dni ponavljal od sile »praktičen« sklep, recimo: danes prav zares svojih tovarišev ne bom opravljal. Pa se sklepa čez dan še spomnil ni, kaj šele, da bi ga držal!

Stvar nikakor ni brezupna!

Res, človeku je hudo v takem položaju. Vendar če ni hujšega, se bo še vse dalo popraviti, da ti le dobre volje ne zmanjka. — Sklepa ne znaš praktično narediti, v tem je vsa težava.

Najbrž se ti bo čudno zdelo, pa je le res. Tu nam pa vsem pride na pomoč psihologija. Da, psihologija! Veš, saj ta veda ni samo zato na svetu, da bi samo španski komunisti uporabljali njene izsledke pri satanskem uničevanju »črnih kapitalistov«. Je že res, da je v duhovnem življenju glavno milost. Toda milost predpostavlja naravo — gratia supponit naturam, kot se izražajo učeni teologi. Psihologija pa nam ravno odkriva del naše narave. Zato nam je izredno dobrodošla. Pa kaj nas uči?

Divide et impera!

Proti več napakam naenkrat se ne moreš uspešno boriti. Zato si vsak dan ali za dalje časa izberi eno samo napako, tej pa moraš zares napovedati neizprosno boj. Do tu si torej še prav delal, ko si sklenil, da ne boš opravljal. Toda samo to je za uspešno delo veliko premalo. To je šele en del sklepa.

Močni nagibi

Moral bi iti dalje: Sklep namreč rabi moči, moč pa dobi iz nagibov. Poiskati bi si moral nekaj nagibov: zakaj je prav, če se te

napake varuješ, tudi če bi te stalo še toliko žrtev.

En tak nagib bo: Kdor tovariše opravlja ali obrekuje, druge od sebe odbija.

Drugi: Od opravljanja in obrekovanja nimam jaz nič, tovariš pa pride ob dobro ime.

Najlepši nagib bi pač bil, če bi premislil, kako malo si podoben Kristusu, če tovariše opravljaš, in kako podoben si mu, če o njih govoriš samo dobro.

Na te nagibe prav gotovo ne smeš pozabiti, če hočeš, da ob uri preizkušnje ne boš podlegel!

Misli v naprej na slabe priložnosti!

Toda kaj ti pomaga še tako lep sklep, podprt z vsemi mogočimi nagibi, če se pa v trenutku, ko bi ga moral izvršiti, na sklep in na nagibe niti ne spomniš! Če ti v družbi, kjer se na debelo opravlja, niti na misel ne pride, kako lepo si zjutraj sklenil, varovati se opravljanja.

Proti tej pozabljivosti se boš zavaroval tako, da boš že v naprej predvidel vse priložnosti, ob katerih bi svoj sklep moral izpolniti. Ko zjutraj skleneš, da ne boš opravljal in ko si še skrbno poiskal nagibov, se moraš vprašati, kdaj čez dan nastopi potreba za ta sklep. Na poti v šolo in iz šole n. pr. redno naletiš na prijatelje, s katerimi redno opravljaš. Tako svoj sklep združiš s predstavo srečanja s tovariši. In če si vso stvar res dobro na ta način pripravil, ti bo po psihološkem zakonu predstavske asociacije resnično srečanje s prijatelji na poti v šolo priklicalo v spomin tvoj sklep.

Kako sklep izvršiti

Pa samo s tem še vedno ni rečeno, da boš dober sklep res tudi že izpolnil, če se boš spomnil nanj. Samo dobra volja ti ne bo prav nič pomagala, če ne boš vedel že v naprej, kako boš svojo namero izvršil. Če nočeš, da te bo srečanje s tovariši pripeljalo na stari tir, se moraš že v naprej pripraviti, kako boš pogovor napeljal na drugo stvar ali dogodek ali katere besede boš rabil ali katere kretnje. Morda si po-

magaš s tem, da boš začel govoriti o kaki dnevni novici, o nogometni tekmi, letalskem napadu itd. Take misli si zjutraj, ko delaš sklep, v naprej pripravi! Če pa bo posebno ugoden trenutek, pa nastopiš s tem, da začneš v šaljivi obliki govoriti kar naravnost o svojem sklepu.

Na kratko povedano:

Naj torej v enem stavku povzamemo, kakšen naj bo tvoj sklep, da bo res praktičen:

Ker je vsak opravljevec Kristusu tako zopern,

ker nočem drugih odbiti od sebe,

ker nočem tovarišu škodovati na dobrem imenu,

se bom danes na poti v šolo in iz nje varoval vsakega opravljanja

na ta način, da bom začel pogovor o zadnjih dogodkih na bojišču.

*

Kajne, ta sklep je pa malo drugačen kot si jih dosedaj navadno delal? Vzemsi si ta primer za zgled in po tej metodi izdeluj vse svoje sklepe, pa se boš kmalu nehal pritoževati nad neuspehi v duhovnem življenju.

Spremembe pri „Naši volji“

V uredništvu »Naše volje«, glasila nacionalistične mladine, so se izvršile obsežne izpremembe. Urednik in njegov štab je moral iti; pripadal je levo nadahnjenemu taboru »Jugoslavije«, katere člani so po oktoberskem obnem zboru, na katerem so propadli, izstopili iz društva.

V pojasnilu, ki ga je prinesla 3. številka »Naše volje«, stoji: »Prvi dve številki tega letnika »Naše volje« nista bili dobri. Že dejstvo, da je podpisani pod drugo številko drug urednik kot prvo, kaže, da nekaj ni bilo v redu, pa je uprava posegla takoj vmes in skušala napraviti red.« Sedaj naprej bo »glasilo naše jugoslovenske mladine ostalo zvesto svoji dosedanji tradiciji...«

Sloviti angl. gospodarstvenik Herbert N. Casson o pogumu

POGUMNIH NI DOSTI

Pogum je bolj redka stvar. Med desetimi močnimi je en sam pogumen. Marsikateri človek je mečan kot lev, če nevarnosti ni. Kakor hitro pa zaide v nevarnost, ga nikjer nič ni. Podoben je mali deklici, ki je rekla, da se ne boji teme razen — ponoči.

Skoraj nas vse so v otroških letih krotili s strahom, zato nam je strah obtičal v kosteh. Res pa je, da človek svoj strah lahko zmanjša in svoj pogum poveča.

On se lahko zavestno pripravi do tega, da izvrši stvari, ki se jih boji storiti.

DVA POGUMA

Poguma sta dva: pogum, ki ga ima buldog in pogum, ki ga ima človek, čigar volja je močnejša kakor njegov strah.

Buldog nima domišljije. Razumu je omejen. Ga ni skoraj drugega kot gobec in zobje. Ne misli na drugo kakor na to, kako bo popadel in ugriznil.

Človek pa ima živo domišljijo. Lahko si predočuje nevarnost, v katero je zašel. Tarejo ga skrbi, ki jih buldog sploh ne pozna.

Prav malo je ljudi, ki bi lahko rekli: »Še nikdar me ni bilo strah.« Vsakemu vojaku je to znana reč.

BOJ SE, A STRAH PREMAGAJ!

In vendar človek, ki se boji, lahko kljub temu stopa naravnost naprej, kakor bi se nič ne bal, samo če ima potrebno voljo.

To je najvišja vrsta poguma: če se kdo boji, pa vendar vztraja!

UTRDI SI KOŽO!

Na tem svetu, kjer je toliko hudih in skritih zaprek, se mora človek narediti trdega in nezlomljivega. Dobiti mora trdo kožo. In to ni tako lahko. Za to so včasih potrebna leta in leta. Doseči se pa vendarle da.

Današnja civilizacija ni za mehkužne ljudi. Kadar naletimo na oviro, moramo biti trši ali pa močnejši od nje. Biti moramo ali iz jekla ali pa iz usnja. So ljudje, ki se sčasoma tako utrde, da so kakor sveder z demantno konico.

Trši so od kremenja. Prerinejo se lahko, kamor se hočejo.

PRIPRAVI SE: UDARCI PRIDEJO!

Vsak človek se mora pripraviti na udarce, ki bodo v srednji dobi življenja gotovo padali po njem. Prav malo je tako srečnih, da utečejo tem udarcem.

Kadar pa udarci začno padati, pride največja preizkušnja za značaj človeka in za njegovo žilavost.

Pod udarci se marsikdo zruši. Ni čuda! Saj so včasih tako hudi, da bi tudi najmočnejšega pobili na tla. Sunki, ki jih dobi človek v mlajših letih, so zgolj božanje z mehkim perjem, ako jih primerjamo z udarci, ki padajo po njem v poznejših letih.

POGUM JE OROŽJE

Sprejeti moramo prilike, kakršne so in živeti svoje življenje do konca. Biti pa ne smemo ne potrtega srca ne potrtega duha. Ta svet je trd in mi ne smemo biti slabotni.

Pogum je zaščitno sredstvo. Neupogljiv pogum je že marsikoga sam pripeljal skozi dolgo življenje polno nevarnosti.

TRDI BOJI IZUMITELJEV

Edison se je moral boriti v dvesto pravadah, da si je ohranil svoje patente, znana The Bell Telephone Company pa celo v več ko šeststo pravadah. Vsak pomembnejši izum so morali ščititi zoper kršenja. Lahko rečemo, da ni nobenega večjega tvorniškega podjetja na svetu, ki bi se ne bilo moralo trdo boriti na poti do uspeha.

BREZ POGUMA NI USPEHOV

Ako hoče torej človek izlaska premagati težave, mora imeti pogum, če ga pa nima, si ga lahko razvije.

Oprenost je sicer čednost med nenadnim in velikim razmahom za časa velikega prospeha, toda za časa depresije je pogum več vreden. Sploh je neogibno potreben v časih, kakršni so sedanj, ko preži na nas na vseh koncih in krajih vse polno novih težav.

Občni zbor Društva slušateljev filozofske fakultete

V soboto 30. novembra se je vršil na univerzi v predavalnici št. 90. občni zbor Društva slušateljev filozofske fakultete (DSFF). Udeležba je bila nekoliko manjša kot prejšnja leta, kar je deloma pripisati dejstvu, da se je »Zarja« volitev vzdružala in se ni udeležila občnega zbora. Številčno so bili najmočnejše zastopani katoliški akademiki, ki jih je bilo nad osemdeset.

LEVIČARSKI ODBORNIKI OVIRALI STROKOVNO DELO

Iz poročil odbornikov se je videlo, da DSFF letošnje leto ni bogvekak delalo. Vzrok je povedal predsednik Hribar v svojem poročilu: levičarski odborniki so ovirali delo predsednika, ki je bil izvoljen kot nosilec katoliške liste. S tem so levičarji spet enkrat jasno pokazali, da jim je »strokovnost« le krinka, pod katero skrivajo svoje temne razdiralne namene. Polastiti se hočejo vseh strokovnih klubov, da bi v njih varnem okrilju prirejali rdeče agitacijske sestanke za novince, hujskali slušatelje k raznim štrajkom in sploh vodili razne »borbe za strokovne interese slovenskih akademikov«.

Kadar pa gre za pravo strokovno delo, takrat jih pa ni, še več, ovirajo delo tistih, ki jim za strokovnost res nekaj je.

ZMAGA PRI VOLITVAH

Po razrešnici starim odbornikom so bile volitve. Vloženi sta bili dve listi: Lista slovenskih katoliških akademikov z nosilcem Janezom Mahničem in lista levičarjev z nosilko živo Kraigherjevo. Lista slovenskih katoliških akademikov je dobila 86 glasov, lista levičarjev pa 30 glasov. Rezultat pomeni za naše akademike lep uspeh; od lanskih volitev so kljub abstinenci »Zarje« napredovali za 20 glasov.

Po volitvah se je pri slučajnostih razvila živahna debata o svobodi znanosti, o avtonomiji univerze, o akademski menzi, akademskih domovih, v kateri so katoliški akademiki spretno zavračali razne demagoške geste levičarjev.

Sprejete so bile tudi tri resolucije. V prvi čestitajo filozofi Družbi sv. Mohorja k njeni 80-letnici.

RESOLUCIJA PROTI ŠTRAJKOM IN ROVARJENJU KOMUNISTOV

Druga, protikomunistična resolucija se glasi:

Akademiki filozofi, zbrani na občnem zboru Društva slušateljev filozofske fakultete na Univerzi kraja Aleksandra v Ljubljani z ogorče-

njem protestiramo proti terorju komunistov na beograjski univerzi, katerega hočejo zanesati tudi na našo slovensko univerzo.

Protestiramo proti vsakim štrajkom in motnjam rednega znanstvenega dela v inštitutu, v laboratorijih in seminarjih.

Izrekamo g. prosv. ministru dr. A. Korošču popolno zaupanje v njegovi borbi za vzpostavitev reda in mira na jugoslovanskih univerzah.

Hočemo izpolniti nado, ki jo stavi na nas naš narod in naš dom. Hočemo red in delo!

IZJAVA SOLIDARNOSTI Z RUSKIMI ŠTUDENTI, KI JIH JE VLADA SSSR PRITISNILA Z VISOKIMI ŠOLNINAMI

Občni zbor DSJF je sprejel tudi sledečo sarkastično resolucijo:

Slovenski akademiki smo se v svoji borbi proti nesocialnim šolninam sklicevali na druge države, med njimi tudi na SSSR, kjer šolnin ni. Z žalostjo smo sedaj zvedeli, da so bile v SSSR vpeljane visoke šolnine, ki bodo zlasti revnejšim akademikom, ki so gotovo v SSSR v večini, otežkočile, mnogim pa sploh onemogočile študij. Zato se slovenski akademiki, zbrani na občnem zboru DSJF, obračamo,

da uvede zopet stari red brez šolnin, sovjetskim tovarišem akademikom pa nudimo s to izjavo proti visokim šolninam prijateljsko solidarnost in moralno podporo.

Levičarjem, principielnim borcem zoper visoke šolnine, je bilo ob sprejetju te izjave precej kislo pri srcu.

KOMUNISTIČNI TEROR ZLOMLJEN!

Medtem ko na beograjski univerzi divja teror komunistov, vodi na slovenski univerzi skupina katoliških akademikov žilav in uspešen boj proti komunizmu, kljub abstiniranju »Zarje«, kljub vpadom v hrbet s strani ljudi, ki vedno izpovedujejo svoj nacionalizem, ki pa sedaj, ko je domovina zares ogrožena od komunizma, ne store svoje dolžnosti.

Izšla je aktualna publikacija o organizaciji in delu Kominterne

Rdeče mreže

Cena za dijake 12 din.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).

G. A. Lutterbeck, S. J.:

Lav na otokih

Kenkacuki se hitreje znajde in opazuje sledove, ki so zaradi oseke vidni. Odpluli so torej, ko je plima ponehaval. O tem ni dvoma. Ena, dve, tri, štiri, pet, šteje sledove nog. Neverjetno zmaje z glavo. Šteje še enkrat. Potem pogleda ronina in reče:

»Haraguro-dono, slepi smo! Otroci se lahko smejejo nam in naši zvitosti! Veš, kdo se je odpeljal? Lahko ti povem. Toda morda lahko to tudi tvoj razum dožene. Pogledj! Sledovi petih ljudi in ena sled izmed teh je sled dečkove noge! Iz vasi ni nobeden. Takrat pa, ko smo prišli, je krščanski bonec odšel z nekim dečkom. Ali ne meniš tudi ti, Haraguro-dono, da je tu neka zveza? Govori, Haraguro-dono, veliki voditelj roninov!«

Ta pa na zasmeh ne odgovori, pokaže Kenkacukiju z roko proti Tomaževi koči in reče: »Pojdi in skrbi, da bosta viteza pokopana! Častno sta umrla. Kristjana lahko zagrebeš kjerkoli.«

»Koreva šimata!« preklinja Haraguro. Saj ni kak jetniški paznik, ampak vojak, lovec. In nekaj ima zdaj spet, sled, ki je bila tako zabrisana. Ve, da je padre-sama pred njim in kam je namenjen. Buceen je njegov cilj.

Obrne se. Kenkacukijev zasmeh ga je prebudil. Stari ogenj mu že zopet žari v očeh. Znašel se je. Takoj nato da svoja povelja:

»Samo ženske in otroci ostanejo tu. Moški morajo veslati v prvem čolnu. Morje poznajo in nam morajo pomagati. Posadka ukradene ladje ostane v Higu in naj čaka na nadaljna povelja. Poleg tega ostane tu ena ladja z vso posadko. Iščejo naj tu naprej! Če bi kaj našli, morajo takoj sporočiti v Kokuro, kjer bo ostal nekdo, ki bo vedel, kje smo. Ostalih šest čolnov gre zasledovat pobegle. Prva ladja bo odplula mimo šimosekija v Kokuro. Drugi čol bo preiskal obalo okoli rta Heja. Temu čolnu bom prav tako poveljeval sam. Ostalim bo poveljeval Kenkacuki. Pluti morajo južno od rta Heja, toda ne mimo Nakacukija. Če ne bi nič našli, naj vsi odplujejo nazaj v šimonoseki.«

Ta povelja ne da v dolgem govoru, ampak prihajajo v pretrganih stavkih iz njegovih ust. Radi vročične naglice postane vsi nejasni. Potem vzravna jambore in pripravijo dolga pravokotna jadra.

Malo minut pozneje so čolni pripravljene za odhod. Z voščilom: »Srečno vožnjo!« se čolni ločijo, dva odplujeta proti zahodu, ostali proti jugu. Kakor hitre puščice švignejo čolni po modri gladini čudovitega morja.

Čoln roninov vzbuja povsod pozornost in ribiči gledajo z vidnim nezaupanjem za njim. Vsi vedo, da so vojaki ali ronini redko kdaj prinesli kaj dobrega. Navadno je njihov prihod stal mnoge življenje, hišo ali domačijo.

Vsako večjo ladjo ustavijo in stavljajo potnikom vseppek polno vprašanj. Toda nikjer nič ne zvedo. Zdi se, kot da se je ves svet zaklel proti roninom. Nekaj ladij pripluje iz Kokure, toda nihče na njih ni videl iskanega čolna. Ali je morda padre-sama še na vzhodni obali? Morda se je Haraguro zmotil in si je lisjak Kenkacuki pridobil slavo, če je morda na pravi poti?

Še pred poldnevom dospejo v kokursko pristanišče. Plujejo po vsem pristanišču mimo gozda jamborov, nepregledne množice malih in večjih čolnov in džunk. Toda o čolnu, ki ga iščejo, niti sledu. Izkrcajo se. Haraguro gre takoj k dajmiju, medtem ko njegovi ljudje sprašujejo po pristanišču.

Dajmijo, ki mu Haraguro sporoči svoje naročilo, govori z njim precej neprijazno. Cesarski namestnik v Jamagučiju, meni dajmijo, ni tu ničesar izgubil. Če so tukaj bonci kristjanov, potem je to njegova stvar in se jih v Jamagučiju to nič ne tiče. Sam je dovolj mogočen, da te hujskače zapre in jih spravi v njihova nebesa. Za to delo ne potrebuje nobene drhali roninov. Če po dveh urah ne bo zapustil pristanišča, zapreti dajmijo Haraguro, bo lahko s kristjani v ječi sklenil prijateljstvo.

Haraguro odide, za nov neuspeh bogatejši, in škriplje z zobmi. Gorje dajmiju, če je Nakaura tu! Dve uri, ki sta mu dopuščeni, misli pošteno izkoristiti. Še ima upanje. Toda bridko razočaranje ga obide, ko pride v pristanišče. — Padre-samovega čolna ni nikjer. Tudi pristal ni. Pristaniška policija pozna vsako ladjo, ki je priplula, a o tej ne ve nič. Tudi ribiči in čolnarji skomigajo z rameni.

Ostati ne more. Ne veseli ga, da bi prišel v stik z dajmijevimi vojniki. Če ga vse ne vara, potem padre-same ni tu. Ne preostane mu nič drugega, kot da preišče vso obalo in vse otoke.

Ponovno se pripravljajo na težavno pot. Mračni se že, ko srečajo drugi čoln, ki je preiskal obalo. Tudi ta trud je bil zaman. V ugodnem vetru ja-drajo nazaj v šimonoseki.

(Dalje prihodnjic.)